

- Er vi her for å hoppe eller for å

SITATET ER OLAF OLSENS (HERETTER LAFFEN) OG STAMMER FRA ET NM I FALLSKJERMHOPPING MOT SLUTTEN AV SEKSTITALLET. HISTORIEN SOM FØLGER ER SANN.

TORE NAGEL **TEKST**
LAFFENS PRIVATE **FOTO**

Første løft skal opp. Laffen står på det, ropes opp, men ingen har sett ham. Så, noen minutter over ni denne lørdagen, kommer en liten lastebil i stor fart over Aursletta. Bakpå står Laffen med utstyret klart. Skjønt klart og klart. Han hadde prøvd å pakke sulamitten bakpå planet, men store rundskjerner med 10 meter lange liner, krever mer plass. Den ble stappet ned i sekken. Han måtte rett i flyet. Dette var før firkanten og "alt åpner i terminal". Selvsagt kommer det ut en klyse med tøy og tau, men ingen skjerm. Laffen kutter og lander trygt i rundreserven. Han går rett bort til stveileder Kjell Olsen og sier: - Får jeg omhopp eller? Det får han ikke og det er da de legendariske ordene kommer: - Er vi her for å hoppe eller for å pakke?

Laffen velger Admiralen i Kragerø. En trivelig kinarestaurant med alt krimskramset slike steder har. Hvite linduker på bordene. Halvdus belysning og nesten helt stille. Den er en vanlig mandag i januar og vi er alene i lokalet, bortsett fra et bord med eldre menn og halvlitere. Fra den rikholdige menyen velger vi tradisjonelt og norsk; rekecocktail og biff med løk (fra ytrefilet, må vite). Farris i blått og grønt. Foran meg sitter altså mannen som er den i Norge som har hoppet flest år.

Rød baret

Laffen er født i Drangedal i Telemark,

hvor også Sputnik bor. Familien flyttet til Kragerø da han var guttunge. 16 år gammel dro han til sjøs. Rakk jorden rundt på ett år. Kom hjem igjen og var ute en dag da han så broren til kameraten i rød baret og med vinge (eller var det fallskjerm på brystet), i permuniform fra Hærens Fallskjermjegerskole. - Sånn skal jeg også bli, sa Laffen og vervet seg for tre år. Gjorde sitt første hopp, hold fast; 3. mai 1967! Det er snart 41 år siden. Og han hopper fortsatt. Mellom munnfullene med cocktail av friske reker forteller han om sine meritter. I 1969 vant han sin første konkurranse i presisjon. I mars 1970 var han med på å lage Norges første tremanns- formasjon! (Kan ikke holde på med disse utropstegnene, men det er jo rart å sitte her og skrive om Norges første tremanns når elever i dag gjør det på første hoppet sitt). Året etter dristet de seg til et forsøk på en firer og klarte det. Nordisk rekord. 20. juli 1972 er han med på å sette nordisk rekord nok en gang; ni mann sammen over Jarlsberg. To år etter er han med når de flesker til med en 14 manns over Torp. Selvsagt nordisk rekord. Og sånn fortsetter det, side opp og side ned.

Men her må brytes inn; det er ikke Laffen som sier dette, det er jeg som vet det. Laffen er nemlig redd for å virke breial i kjeften. - Nå må du ikke skryte for mye Nagel, folk kan misforså. Den kommer til stadighet. Jeg sier at han må holde kjeften sin; dette er fallskjermhistorie og all historie bygger på faktaopplysninger. Her kommer noen flere;

"Olsenbanden" vinner NM i RW (relative

work, nå FS), firer, i 1975 og representerer Norge i det første RW-VM noensinne. Varendorf i Vesttyskland. Samme år er han med på nordisk rekord; 20 manns i Trollhättan i Sverige. Ny nordisk rekord i Finland 1979, de er 25 stykker inne. Og så den legendariske norgesrekorden fra Torp i 1983, 26 hoppere i formasjon. Utrolig? Stor prestasjon den gangen, men peanutter nå. For å avslutte CV-en nevnes; 9 gull, 11 sølv og 10 bronse fra ulike konkurranser. Innehar F/NLFs gullmedalje. Har fått NAKs gullnål. Er ridder og kommandør av den Gyldne Kalott.

Inginging var farlig

Det er mildt sagt fascinerende å høre Laffen fortelle. Som om høsten 1971. Han var på vei hjem etter fallskjermkonkurranser i Jugoslavia. Kjørte forbi et hoppfelt i Vest-Tyskland hvor det gikk rykter om at det ble hoppet med firkantete skjerner. Noen digre flak i bomull, med om lag 10 meter lange liner. Laffen ville prøve. Ingen nordmann hadde gjort dette før. Fikk en kort briefing på bakken som ble avsluttet med følgende: - Jeg (hoppledere på feltet) står i det høye tårnet der og når du er på høyde med det, drar du disse snorene rett ned. Laffen gikk opp, hoppet ut og fikk en ny fallkjermfølelse. - Dette går jo fremover og det suser i ørene! Stor fart. Herlig. Han landet trygt. Likevel skulle det gå flere år før han selv kjøpte seg firkantskjerm. - Inginging var farlig før, bare moro. Nå er det omvendt, sier han og forteller om sitt første tandemhopp. Dette var før tandemmen

pakke?

TU over Aursletta

Sjuer over Jarlsberg.
Laffen med røyk.

var ”oppfunnet”. Han og en kompis tyvlånte noen seler og stropper og slikt fra hærens Jegerskole og bandt det sammen i et sinnrikt system og surret det rundt og hoppet ut, mave mot mave, en skjerm. Det gikk greit. Det gikk jo også greit når han 1976 begynte å filme hopp. I første monterte han et trekk opp 8 mm kamera på hjelmen sin. Etter hvert kom det på både vanlig kamera og stativ, og doningen veide flere kilo. Han grøsser når han tenker på hvordan det kunne ha gått om for eksempel linene hadde fastnet i hjelmen. Det var mye mer liner før. Men det gikk jo greit. Siden har han fotografert og filmet for Dagsrevyen,

Sportsrevyen og Norge rundt, og har vært med og laget mange reklamefilmer. De fleste fotoene i Frittfall fra 1976-90 var signert Laffen.

Verste og beste hopp

Laffen, vi må nesten få opprinnelsen til navnet. Han er døpt Olav Olsen, kong Olav ble kalt Laffen, så den er grei. Men Olav Olsen heter og skriver Olaf. Det er ikke så greit.

I 1983 var Laffen med i en flyulykke ved Gjøvik. Lå flere måneder på sykehus med to brudd i ryggen, skade på leveren og på den ene lungen. Likevel var det aldri snakk om å gi seg. Det var

heler ikke hans verste hopp. Året etter dro han sammen med sin gode venn, Jens Henrik Johnsen til Island for å dykke og hoppe. De hoppet blant annet ned i en utbrent vulkan, dro på seg dykkerutstyr og dro til bunns. Joda, vi har da sett fallskjermjegere med både 50 og 100 kilo med utstyr under seg. En dag skulle han filme Johnsen i fritt fall. De mente de hadde god høyde, flyet var tungt og steg ikke så mye. Terrenget forandret seg. Laffen gikk ut på staget og Johnsen krøp etter. Laffen slapp og holdt om utløsere i hver hånd. Knipset da Jens Henrik gikk av og i tillegg gikk rett på kula. Laffen tenkte ikke, slapp

Landing sittende i campingstol på Jarlsberg

Fering av Ivers bursdag.

Trening i kollen. Laffen fotografierer.

Et av de første filmkameraer brukt i fritt fall. Opptrekkbart 8 m.m. smalfilm! Sidemontert på hjelm. I bruk fra ca 1966 til 1970 da de kom med motor.

kamerautløserne og droppet skjermen.- Da jeg fikk ut styresnorene, landet jeg. Laffen blir tenksom, tygger mør ytrefilet og tar en stor slurk Farris. Han er ikke stolt over den historien, han er flau. Men når du har hoppet fallskjerm i over 40 år, har 3.650 hopp, så er lysglimtene mange. Han var den tredje i Norge med demolisens og har hoppet demo i Holmenkollen mange ganger. - På slutten av syttitallet var vi jo helter

når vi landet på sletta og 70-80 tusen tilskuere jublet. Det var godt, sier han. Men den største opplevelsen mener han var å hoppe på Nordpolen. Opptakten var den verst tenkelige; på et av treningshoppene her hjemme omkom hans gode venn, Jens Henrik Johnsen. I beste fallskjermånd var det ikke aktuelt å avlyse hoppingen på polen. Sammen med Lasse Aasheim og Bård Mikkelsen (den gang direktør for Widerøe) fløy de inn en gang i 1992. Hoppet ut i minus 41 grader celsius, med røyk og norsk flagg. Landet trygt i minus åtte med reklame for både Diplomis og Widerøe. Det måtte bli en helsponset reise. Det er dyrt å komme seg til Nordpolen for å hoppe fallskjerm.

Veteranene

Vi har glemt tiden og når vi skal bestille desserten, har restauranten vært stengt i 10 minutter. Vi flytter oss til Fjordhotellet Laffen har skaffet, med rabatt. Men først tar han meg med på en rundtur i tomme, kalde og mørke Kragerø. Vi kjører forbi Kittelsenhuset. Theodor vokste opp her. Laffen peker ut i mørket og forteller om det gamle kystfortet Gunnarholmen som ligger der et sted. I et annet hus bodde Edvard Munch etter at han kom fra Dr. Jacobsons klinikk i København. Der var han psykiatrisk pasient i åtte måneder. Altså Munch.

Mellom de to leilighetskompleksene til fjordhotellet er det om lag 50 meters spacing. - Her har det landet helikoptre og fylt dem opp med hoppere, sier Laffen. Vi

setter oss i stuen og nyter medbragt, blå og gul Farris. Rundturen vi nettopp har tatt er typisk Laffen. - Laffen er en sosial type som alltid vil det beste for folk, og han stiller alltid opp for en venn (Kjell Olsen, veteran og venn). Hvis noen av veteranene havner på sykehus, kommer Laffen på besøk. Han passer på at folk som runder år i klubben, får blomster. Det er han som har fikk igjennom en egen konto til "støtte for etterlatte" i klubben.

- Hadde det ikke vært for Veteranenes fallskjermklubben, ville jeg nok ikke hoppet fallskjerm i dag, sier han. Han var med å starte klubben i 1989. Hver nyttårsaften arrangerer de helikopterhopping i Lier. I februar er det fast kutyme med en tur til Las Palmas for sangria og hopping. Om

Landing med TU på Aursletta

sommeren dukker de opp på Æra, på Jarlsberg og på andre hoppfelt i Norge. De har en årvisst tur til Danmark for å hoppe med POP's. Der har forresten Laffen gjort det såpass skarpt i tevlingen Hit & Rock. En haug med pallplasseringer. Og han er sentral i Veteranenes fantastiske fremstilling av fallskjerminhistorien i Norge. Vi som holder til på Æra har fått gleden av å høre og å se både dem og filmene og bildene to ganger. Dere andre må bare få tak i dem. Da de var på Æra første gangen satt til og med ADSL-Tom dønn stille i to timer og 20 minutter. Visstnok ny rekord.

Den forrige var på to minutter og 20 sekunder.

Laffen jobbet i forsvaret i mange år. Nå driver han som konsulent med ettersyn av tak ved salg og kjøp av eiendom. Han har forfattet en 890 siders tilsynsanalyse og har nok å gjøre. Vi er tomme for Farris og det er blitt snart tirsdag. Det hadde kommet meg for øret at Laffen fylte 60 år i fjor høst. 21 oktober.- Joda, det ble en skikkelig feiring avslutter han og forteller om et leid klubbhus inne i skogene utenfor Kragerø. Vilt på menyen og innleid helikopter. Men så kom jo hans gode venn,

Bård Mikkelsen, nå konsernsjef for Statskraft, Veteran og helikopterpilot, med eget helikopter. "I overkant" mente Laffen om å ha to stykker av disse herlige flyvemaskintypene. En verdig fering mente journalisten. Hallo, hør nå her! I dag hopper gjennomsnittshopperen aktivt i underkant av tre år og gjør 300-500 hopp. Så snakker vi om en mann som har hoppet sammenhengende i snart 41 år. På tross av skader, ulykker. Ja lungen som ble delvis ødelagt i flystyrtet i 1983, ble fjernet i 2003. Hadde det vært flystripe lang nok, så burde forsvaret stilt opp med en Hercules under feiringen.

Men Laffen, Olav, Olaf Olsen er en ganske beskjeden mann. Som han sier det: - Jeg liker meg her i Kragerø. Jeg lever et rolig liv. Skyter en elg eller to og drar til stadighet opp en torsk eller tre.

Er det hele sannheten? Hvem har planlagt og tilrettelagt Veteranenes tur til Las Palmas i år? Hvem har ansvaret for Fyresdals-boogien i september? Say no more. Det er Laffen det, D-24, I 1-7 og demolisens nummer tre og en nålevende historie.

Presisjon i Jugoslavia

